

Přewiń zle z dobrym!

Hrono na lěto 2011 je nimoměry aktualne za zhromadne žiwjenje čłowjekow. Hdyž so zle wěcy stawaja, tak dže spěšnje, zo so reaguje po zasadze: „Woko za woko, zub za zub.“ Tuta zasada je samo bibliska, wšako so wona něšto króc w Starym zakonju namaka. Tola Jezus je tutu zasadu narunał z tamnej: „Ja pak praju wam: Njepřečiwyjeće so zlemu.“ Wón je z tym postajił mjezsobnu lubosć jako nowe měritko za zhromadne žiwjenje čłowjekow a je pokazał puć, kak da so přewinyć kołoběh mjezsobnych zranjenjow.

Žiwjenje po Jezusowej wučbje njeje jednore. Druhdy móžemy slyšeć: „To ja jemu za zło bjeru.“ Zhonimy potom stawiznu wo tym, što je tón abo wony wopačneho činił. Wón njeje připóznał dobry skutk, njeje wuprajil žadyn džak. Wopačne swědčenje je dať wo džěle a zasadženju potrjeheneho. Zranjenja běchu, na kotraž so lochko njezabudže. Hdyž su zranjenja wulke, potom nastawaja mysle na někajku wječbu. Što činić?

Křescanska etika nam praji, zo mamy přewinyć to zle z dobrym. To rěka, zo mamy temu wodać, kiž je nas křiwdił abo zranił. Ale hdyž smy sprawni, tak přidamy, zo je to lóšo prajene hač činjene. Křiwdzena duša žada sej swoje prawo. Zranjenja njedaja so jednorje ignorować. Druhdy sym slyšať, zo ludžo praja: „Wodać to móžu, ale zabyc nic.“ Tola štóž tak rěči, pokazuje na to, zo njeje hišće wšo w porjadku.

Wopak by było, hdy bychmy pod wliwom Jezusoweje wučby wodawanje bóle hrali hač woprawdže žiwi byli. Bóh nochce žane hrate wodawanje, žane křescanske džiwadło, hdžež so smilnosť jenož zwonkownje předstaji. Serbske přisłowo by k temu prajiło: „Na jazyku měd, we wutrobje jěd.“

Kak přewinjemy swoju zlósc, swo-

**Njedaj so přewinyć wot zleho,
ale přewiń zle z dobrym.**

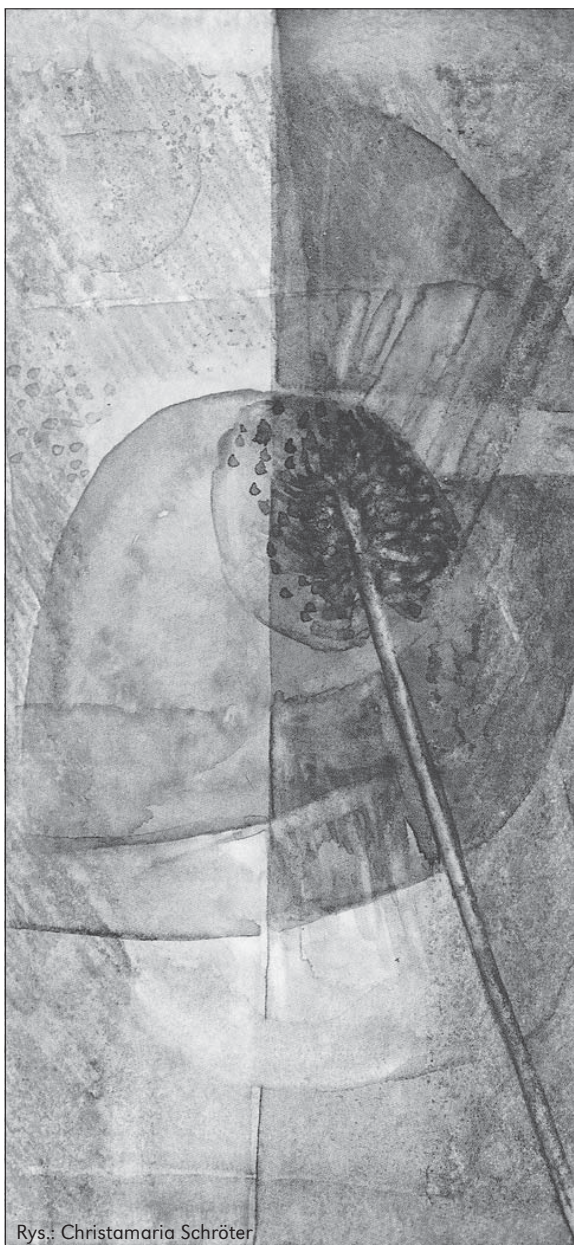
Rom 12,21

je zranjenja? Za to njeje receptow, kotraž we wšitkich položenjach jenak płaća, ale na zakładze Swjateho pisma móžeja so podać někotre prawidła a pokiwy. Njedyrbimy so k ničemu nuzować.

Přemysluj wo swojim zadžerženju napřečo blišemu. Snadž tež wone njeběše přeco w porjadku. Snadž sy sam wšelaku přičinu dať, zo wón tak abo hinak reaguje. Potom steji 1 : 1, a ty by dyrbjał runje tak na sebi džělać. Zle mysle bychy byli jenož zdžěla woprawnjene. Móže pak tež być, zo maš po čowjeskich měritkach čiste swědomje. Ty sy byť tón sylniši, lěpši. To njech dawa tebi mocy k žiwjenju w Jezusowej lubosći. Snadž móžeš ze swojim sobučowjekom w měrnej hodžinje wo jeho zadžerženju rěčeć? Ty by z tym pokazał swoju sylnosť a wulkosć.

Tež dalše rozmyslowanje móže nam pomhać k žiwjenju po Jezusowych zasadach. Što přeješ sej ty, hdyž je so či zmylk stať? Přeješ sej dokładne rozličenje, wospjetne naličenje wšitkich zmylkow a někajke chłostanje? Abo přeješ sej, hdyž je so či něšto stať, zrozumjenje a wodawanje? Wotmołwa je jednora. Drje wšitcy přeja sej lahodny wobchad, hdyž je so jim něšto nimokuliť. Tak tež tón, kotremuž něšto za zło bjerješ. Tež wón přeje sej zrozumjenje a wodawanje.

Přemysluj tež wo Božim zadžerženju napřečo tebi. Dyrbi wón tebe chłostać po zasadze „Woko za woko, zub za zub“? Sy jeho snadž zraniť z tym, zo njejsy jeho kaznje dodžerzał? Bóh wěriwego nječłosta. Je swojeho Syna na zemju pósłať, zo by chłostanje nješť, kotraž leži nad swětom. Wón, kotraž je nas wučil, zo nimamy so dać přewinyć wot zleho, ale zo mamy přewinyć zle z dobrym, je so sam za tutu wučbu woprowať. W dowěrje do Jezusa je tež nam puć wotewrjeny, to zle přewinyć z dobrym. **Jan Malink**

Rys.: Christamaria Schröter

Heslo na léto 2011

Lube džeci!

Přeju wam žohnowane a strowe nowe léto.

Heslo na léto 2011 steji w Lisce Pawoła na Romskich na 12. stawje. Je so tu w hódančku schowało. Pytajće słowa a markěrujće je. Zestajće ze słowow potom heslo.

*Wjele wjesela přeje
Gabriela Gruhlowa*

(Wuhódanje w přichodnym čísle)

C	D	N	J	E	D	A	J	K	A
Z	B	L	M	I	A	F	O	P	L
Ł	G	S	O	T	D	O	P	Ł	E
E	A	Z	N	A	O	K	Ř	B	Ě
H	T	I	W	U	B	R	E	C	S
O	D	P	O	I	R	A	W	I	M
Č	I	J	T	L	Y	G	I	R	O
Z	Ł	E	W	P	M	S	N	B	A
M	U	Ó	G	H	Y	A	Y	K	P
P	Ř	E	W	I	Ń	L	Ć	U	F

Dožiwjenje w južnych Čechach

Na druhej njedźeli našeho kupjeloweho přebywanja w nowembru 2010 w kupjeli „Aurora“ w Třebonju w južnych Čechach běchmy so na tafli we hłownej chódbje na wozjewjenje Husoweje cyrkwy dohladali. Na nim přeprašachu pacientow kupjelow na njedźelnu Božu službu. Byrnjež hižo pózdnja nazyma byta, bě wjedro chětro přijomne. Slóncó sćeše swoje pruhi na zemju a powohrěwa nas ducy k Husowej cyrkwi. Wosrjedź małego parka ju namakachmy. W 9 hodź. započá so Boža služba. Zastupiwiši do cyrkwy, přisydnymy so kemšerjam. Jedyn z nas wobknježeše serbsčinu, wza sej wupožožene spěwarske, spěwaše kěrłuše z českiimi wěrjowami a zrozumi tež něštožkuli wot předowanj. My bjez znajomosćow serbskeje řeče njemóžachmy sej wobsah wuswětlić. Přiwšěm pak Boža služba hłuboko na nas skutkowaše.

Po kemšach chcychmy so do kupjelow wrócić, tola farar k nam přistupi, nas powita a přeprósy nas na zetkanje z kemšerjami, na rozmołwu při šalce kofeja abo čaja. Wón pokaza nam starožitne wudaće biblije w němskej řeči. Rozmołwjachmy so z kemšerjomaj, kotrajž němsce řečeštaj. Powědaštaj nam wo wosadnym žiwjenju.

Přeprašaj nas na dalšu njedźelu, na přeni adwent. Tola njeběše nam móžno přeprašenje přiwać, dokelž skónči so na tutej njedźeli naše přebywanje w kupjelach. Přilubichmy, zo za léto znowa sem přijěžemy a potom zawěsće na dwěmaj njedźelomaj Božu službu wopytamy.

Dolho spominachmy na přečelne zetkanje a zeznaće našich ewangelskich sobubratrow. Wopominachmy tež reformatora Jana Husa. Na dompuću, hdyž přez Tábor jěděchmy, wjele wo nim zhonichmy. Jan Hus narodži so najskeje w léce 1372. W Betlehemskej kapałce w Praze skutkowaše jako duchowny. Předowaše w mačérnej řeči, zo bychu jeho jednori křesćenjo zrozumili. Zdobom běše magister, dekan a rektor na uniwersiće. Raznje wustupowaše za reformy w cyrkwi a přečiwo wuklukowanju chudych. Na to wučerichu jeho z Prahi. Njedaloko Táboru, na Kozí hrádku, předowaše w mačérščinje a přičahowaše z tym syly ludži. W léce 1414 přeprašychu Jana Husa na koncil do Konstanzu při Bodamskim jězoru. Žadachu sej, zo ma so wzdać swojich nahladow, štož pak njesćini. Na to bu zajaty, jako kecar wotsudženy a 1415 na šćěpowcu spaleny. Tole zbudži mjez českim ludom wulku rozhorjenosć. 1419 wudyrichu husitske wójny, kiž trajachu z wojowanjami w Čechach, w Němskej, Pólskej, Awstriskej a Słowakskej hač do léta 1436. Rukopisna „Postila“ Jana Husa w českej řeči chowa so w Budyjskej měšćanskej knihowni.

*Po rozmołwje
z B. Panachowej z Łomska
a jeje sotru napisala
Haňža Winarjec-
Orsesowa.*

Husowa cyrkj w českim Třebonju

Foto: M. Panach

*Žohnowane a strowe
nowe léto 2011
přeje wšitkim čitarjam,
dopisowarjam a dobroćelam*
redaktorka Pomhaj Bóh

Maćična akademija

W rjedže Maćičneje akademije přednošuje štwórtk, 27. januara, farar dr. Jens Buliš ze Smělnje w Budyjskim hosćencu „Wjelbik“ na temu „Kyrill und Method als Missionare der Lausitz? – Die Tradition einer Legende“. Přednošk budže w němskej řeči. Započatku je w 19.30 hodź., zastup je darmotny. Wšitkich zajimcow wutrobne přeprašuje stawizniska sekcija Maćicy Serbskeje.

Wosebite zarjadowanja 2011

22.01. sobota

09.30 sobustawska zhromadźizna Serbskeho wosadneho zwjazka w Budyšinje

14.02. pónđzela

09.30 kublanski džen w Budyšinje na Michałskej farje

19.06. swjedžen swjateje Trojicy

09.30 serbski swjedžen we Wojerecach

02./03.07. 2. njedźela po swjatej Trojicy

Serbski ewangelski cyrkwinski džen w Slepom

23.–25.09. pjatk do njedzele

wopominanske zarjadowanja za fararja Jana Kiliana w Budyšinje, Bukecach, Wukrančicach a Kotecach

31.10. reformaciski swjedžen

14.00 hłowna zhromadźizna Serbskeho ewangelskeho towarstwa

04.12. 2. njedźela adwenta

14.00 serbska adwentnička w Budyšinje

17.12. sobota

17.00 adwentny koncert Serbskeho gymnazija w Michałskej cyrkwi

Marlena Wiesnerowa w Barće 70 lět

Dnja 27. januara woswjeći knjeni Marlena Wiesnerowa rodź. Meltkec swoje sydondžesačiny. Narodźena 1941 wotroscé wona ze štyrjomi bratrami a sotrami w Barće, hdžež džensa hišće bydli. Jeje nan Měrćin Meltka měješe tam džěłarnju za sporjedenje kolesow, mopedow a motorskich. Wobaj staršej pochadžeštaj z wědomeju serbskeju ewangelskeju swójbow – nan z Meltkec swójbje w Rakojdach a mać z Urbanec swójbje w Droždźiju – a běštaj w młodych lětach aktiwnaj a wodzacak sobustawaj Serbskeho Sokoła bytoj. Ze swójimi džěćimi rěčeštaj wot małosće sem serbsce a němsce. Swójbja bydleše při Bartskim wjesnym haće, při kotrymž sej džěći rady hrajkachu. W lécu z čołmom po nim jězdžachu, w zymje so na lodže smykachu. Zo při tym druhdy něchtó do hustej kažizny padny, słušeše k temu.

Marlena wopyta Serbsku wyšu šulu a džětaše po wukublanju na medicinisko-technisku asistentku na instituce za hygienu w Budyšinje. Serbske zarjadowanja stajnje wopytowaše. Ptači kwas w Budyšinje a Serbske ewangelske cyrkwinke dny ženje njeskomdži. Pozdžišo wuda so na Kfz-mechanikarja Guntrama Wiesnera, z kotrymž bě so w Młodej wosadze zeznała.

Po smjerći nana přewza jeje mandželski Meltkec džěłarnju, tak zo wosta tuta w swójbny wobsydstwje, štož bě wulka dobrota za wjes.

Marlena Wiesnerowa

Foto: priwatne

Marlena Wiesnerowa wotčahny štyri džěći. Při tym so prócowaše, swojim džěćom serbske tradicije a serbsku rěč dale dać. Swójbja džěržeše so kruće k cyrkwi. Hižo jako džěčo spěwaše jubilarke w kurendze a pozdžišo w cyrkwiniskim chórze, hdžež jej džensa po mjeztym wjac hač polsta lětach sobustawstwa spěwanje přeco hišće wjesele wobradža. Jeje džěći běchu tehornja w kurendze a wopytachu samozrozumliwje nabožinu. Někotre z nich chodžachu na serbske šule, kaž pozdžišo tež někotre z dohromady wosom wnučkow. Jubilarke prócuje so, z wnučkami serbsce rěčeć, zo by rěč dale dała. Pječ wnučkow rěči derje serbsce.

Wšitke Wiesnerec džowki su wumělsce nadarjene. Dwě stej so w Zwjazku serbskich wumělcow jako serbskej wuměłči profilowaloj: Heidemarie Wiesnerec jako pianistka a Borbora Wiesnerec jako rězbarka. Awtodidaktisce džěta najstarša džowka Hana Wićazowa jako tworjaca wuměłča. Tež jeje twórbje wuprudžeja lubosć k serbstwu.

Gratulujemy Marlenje Wiesnerowej k jeje čestnemu dnjej a přejemy jej Bože žohnowanje na dalšim žiwjenskim puću.

Ingrid Philipp

Jana Haješa we Łazu wopominali

We Łazu dopomina wotnětka wopomnjenjska tafla na překupca a serbskeho prócowarja Jana Haješa (1873–1960). Składnostnje jeho 50. posmjertnin wotkrychu ju 5. decembra na jeho prjedawšim bydlenskim a wobchodnym domje na Zhorjelskej hasy 2. „Wažne nam bě, stworić jednoru, dwurěčnu a informatiwnu taflu“, praji Reinhardt Schneider, předsyda spěchowanskeho towarstwa Dom Zejlerja a Smolerja we Łazu, při wotkryću tafla. Hudžbnje

wobrubichu poswjećenje Łazowscy a Kulowscy dujerjo.

Do toho wopominachu Łazowčeno a hosćo Jana Haješa na kemšach we wjesnej cyrkwi. 1911 załoži wón z Francom Kralom serbske towarstwo za Łaz a wokolinu. 1912 je sobu załožił Domowinu we Wojerecach. Wón nawjedowaše župu wot 1921 do zakaza Domowiny 1937 a po wójnje wot 1945 do 1948. „Njeměli pak jenož historiske herbstwo pěstować, ale tež identitu a nadžiju do přichoda budźić. To by Jan Haješ nam džensa prajił“, wuzběhny farar Matthias Gnüchtel w swojim předowanju. Wón hódnoćeše Jana Haješowe prócowanja wo zachowanje serbskeje rěče a wuzběhny jeho hłuboku wěru do Boha.

Mjez wjacě hač 40 hosćimi bě na počesćenju tež Peter Rösler (68) z Wětnicy, wnuk Jana Haješa. Wón dopomina so na swojeho džěda jako swěrneho křesćana. Džěd, tak powědaše wnuk, měješe swoje stajne městno w cyrkwi. Sydaše přeco předku nalěwo při łubi. „Džěd njebě jednory čłowjek. Wón bě jara žadacy, kruty přećiwo sebi samemu, sebjewědomy, patriarchiski“, dopomina so Peter Rösler.

Wopomnjenjska tafla na byšim Haješec domje na Zhorjelskej č. 2 we Łazu

„Z 80 lětami kolesowaše wón hišće z Łaza hač do Droždźija. Tam staraše so wo kołće w rěpikowych polach.“

Wo žiwjenju a skutkowanju Jana Haješa móžemy džensa w dwurěčnej brošurce čitać, kotruž je spěchowanske towarstwo Dom Zejlerja a Smolerja wudało. Tekst napisal je Werner Thomas, zeserbsčiłoj staj jón Manfred Polak a Alfons Handrik. Spěchowanske towarstwo ma mjeztym mnoho listow Jana Haješa. Manfred Zahrodnik ze Suhla je tute listy do němčiny přeložił. Wone powědaja wo serbskej rěči we Łazu, wo wotbagrowanych wsach, wo pčolarstwje, wo Łazowskej wosadze a wo wšědnych starosćach tehdyšeho časa.

Andreas Kirschke

Reinhardt Schneider (naprawo), předsyda spěchowanskeho towarstwa Dom Zejlerja a Smolerja, rozprawja předsydzje Domowiny Janej Nukej wo žiwjenju a skutkowanju Jana Haješa.

Foće: A. Kirschke

Dopomnjenki na serbskeju fararjow składnostnje jeju stotych narodnin

Pawoł Albert

Jako džěci pobychmy na lětnim serbskim konwenće tež na Malešanskej farje, hdžež bě Pawoł Albert do wójny a po njej z fararjom. Nam džěcom z Njeswaćidla impo nowaše poměrnje nowa fara, wšako bydlichmy w Njeswaćidle w 200 lět starym diakonaće. Zahroda bě w Malešecach při samej farje a nic přez dróhu kaž w Njeswaćidle. Na zahrodze měješe Pawoł Albert pčołki, kaž bě to w Malešecach přez generacije fararjow z tradiciju. Wón bě wustojny pčoľar a rady wo pčoľarjenju powědaše.

Pawoł Albert měješe rjane awto. Nam džěcom bě to wažne. Tež jemu so jeho běły DKW kabriolej lubješe. Přeco bě awtomobil čisty a so swěćeše. Nadobnje Pawoł Albert w nim sedžeše a wobhladnijiwe a pomatu z nim jězdžeše.

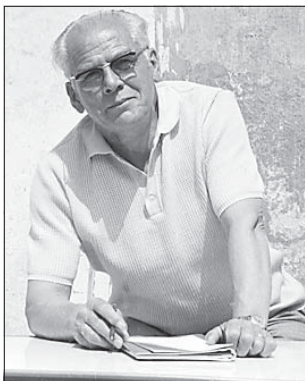
Na Malešanskej farje mějachu rjane a drohotne stare meble, kiž zawostajichu w nas džěcoch wulki začišć. Albertec mandželskaj rěčeštaj z dwěmaj džowkomaj a synom dobru němčinu, wšako pochadžeše žona z nahladneje swójby superintendenta Spielmanna w Lipsku. Albertec swójba bě wosobna. Pawoł Albert chodžeše stajnje w rjanych a drohich woblegach a měješe dobre wašnjaja. Njewidžach jeho ženje we wšědnjacej drasće.

Pawoł Albert bě jara muzikalny a tehodla bě tež jako džěco inkwiliner w Budyšinje był. Hižo za čas mojeho džěćatstwa spěwaše wón na serbskich cyrkwinskih dnjach znate spěwy Bacha, kotrež bě sam zeserbšćil. Mam před sobu wobraz, na kotrymž wón hromadže z fararjom Janom Palerjom-Hušćanskim na trompeće trubi. Tež na piščelach a na klawěrje hraješe dosć derje.

Pawoł Albert bě wjesoly čłowjek. Rady so směješe, žortowaše a powědaše lóštne stawiznički ze studentskeho časa. Wuknjehmy wot njeho, kak so „salamander rybuj“, wšako bě wón był korpsowy student a měješe „šmisy“ w mjezwoču. Z tuteho časa měješe dobrych přecelow po cyłej Němskej, kiž jeho čas žiwjenja w kóždym nastupanju podpěrowachu.

Husto powědaše při wšelakich składnosćach wo dožiwjenjach w serbskim homiletiskim seminarje pola wyšeho fararja Zarjenka w Chwaćicach. Tute prózdniške kubłanske časy serbskich teologow nimo měry zwjazachu.

Za čas fašizma bě Pawoł Albert był za hority Němski křesćan, kiž předowaše z wočinjenym talarom a brunej uniformu pod nim, doniž jeho jako oficěra do wójska njezwolaču. Naš nan Gerhard Wirth, kotrehož fašisća z Łužicy wuhnachu, to jemu ženje njeje wumjetowať. Jako so nana raz za tym woprašach, praji: „Wón je burski hólc kaž ja.“ Naš nan měješe jeho jara rady. Haj, serbscy fararjo běchu kaž wusko zwjazana swójba. Kóždu přerju pónđzela měsaca zetkawachu so wšitcy na serbskim konwenće.

Pawoł Albert

Pozdžišo bě Pawoł Albert přeni duchowny Michałskeje wosady w Budyšinje a z tym měšćanski farar. Tutón „postup“ bě za jeho swójbu wažniši hač za njeho sameho, wšako bě wón burski syn z Michałskeje wosady. Pochadžeše ze serbskeje kublerskeje swójby w Cyžecach, hdžež bě so před sto lětami, 31. januara 1911, narodžiť. W Budyšinje postara so wón wo wobnowjenje Michałskeje cyrkwy. Zo so cyrkej džensa tak krasnje prezentuje, je tež jeho zaslužba. Skazachu so nowe piščele pola Eulec firmy a zatwari so elektriske tepjenje pod cyrkwinskiimi ławkami.

Jako so Pawoł Albert 1980 na wuměnk poda, přesydlil so k syneju do Weinheima w Zapadnej Němskej. Našeho nana jeho wotchad z Łužicy boleše, wšako z nim přecela zhubi. Husto přińdže Pawoł Albert na wopyt do Łužicy k swojemu bratrej do Cyžec a tež k našemu nanej do Třělan. Nanej běchu to přeco wažne a lube zetkanja.

Daloko přec wot serbskeje domizny zemřě Pawoł Albert 17. januara 1999 we Weinheimje, hdžež bu tež pochowany.

Jan Paler

Poměrnje pozdže, 1. meje 1950, nawróci so Jan Paler z ruskeje wójskeje jatby do Łužicy. Štož bě tam dožiwiť, je jeho dalše žiwjenje sobu formowať. Maťo wo tym powědaše. Jeho strowota pak njebě z teho časa wjac kruta.

Jan Paler wosta wšě swoje službne lěta w Husce a bě tam woprawdže doma. Cyrkej skutkowaše na mnje zymna a fara bě stare a syre twarjenje. Janej Palerjej pak to njebě problem. Jeho wudowa Marta rodž. Wu-

kašec džensa hišće we wosadze bydli. Syn Jan je po přewróće wjesnjanosta pobyl, džensa je zastupowacy krajny rada Budyškeho wokrjesa a tehorunja w Husce bydli.

Hižo jako džěci zetkachmy so z Palerjec swójbu pola wuja Korle Wirtha w Cokowje. Hdyž tam kermušu, narodniny abo swinjorězanje swjećachmy, bě Palerjec swójba pódla. Jan Paler měješe lube, miłe wašnje, bě přijomny, wjesoly powědar a wěrný serbski předar. Z jeho synom a z Janom Lazarjom běchmy wot 1954 do 1958 tři hólcý ze serbskich farskich domow na Serbskej wyšej šuli w Budyšinje. Zwjazowaše nas, zo přińdžehmy z farow a hakle na šuli serbsce prawje nawuknychmy. Naši nanojo běchu z młodych lět sem wusko spřeceleni, skutkowachu hromadže jako serbscy fararjo a so w socialistiskim staće ateistiskej ideologiji njepodwolichu.

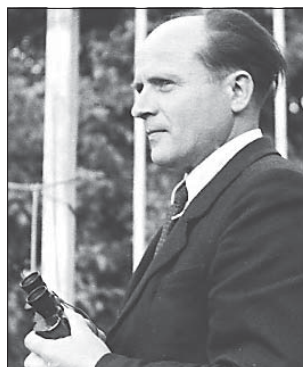
Po swojim studiju zetkach so z Janom Palerjom prawidlownje na serbskich konwentach, na serbskich kubłanskich časach w tu- a wukraju a husto w Cokowje. Rady myslu na wšě zeńdženja ze zastojnskim bratrom, kiž by mi nan być móhť. We wutrobnej zhromadnosći serbskich fararjow čujach so jako jich „maťy młody“ přecel doma. Na mnohich posedženjach přeložowachmy džěle Noweho zakonja znowa, wosebje scěnje swj. Jana. Při tym prócowachmy so wo načasnu a derje zrozumliwu serbsčinu. Tež Jan Paler měješe swoje wotrězki wobdžěťať, kiž so kaž mozaikowe kamuški w přeložku zaso namakaja.

Rady trubješe Jan Paler z druhimi k Božej česći na pozawnje. Wón bě wobdarjony hudźbnik. Rady a derje tež spěwaše, a to nic jenož njeđzelsku liturgiju.

Wosebite wjesele jemu bě, jako dósta přez GENEX službny Trabant, kotryž zaplaći zapadna cyrkej EKD. Do teho bě wjele kilometrow z kolesom a motorskim we wosadze po puću był, wšako rady a swěru swojich wosadnych wopytowaše. Wón móžeše kedžbliwje připošluhać a derje radzić. Wosadni mějachu swojeho fararja jara rady. Jan Paler narodži so 21.

januara 1911 jako burski syn w Třoch Žonach we Łazowskej wosadze. Farar Jurij Malink, džěd něćišeho Serbskeho superintendenta, jeho we Łazu konfirmowaše a měješe jeho pozdžišo chwilu jako wikara.

Na Božu prawdu bu Jan Paler 12. oktobra 1999 wotwołany. Wo njeho žarowachu jeho swójbni, Hušćancý wosadni a mnozy Serbja. **Pawoł Wirth**

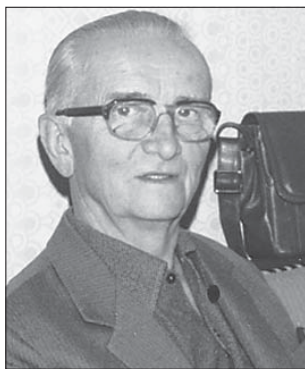

Jan Paler

Foće: prywatnej

Spominanje na wučerja Měrcína Zobu-Bukečanskeho

Budže temu dzeń do ptačeho kwasa, 24. januara, 110 lět, zo narodži so w Čornjowje pola Bukec hólčec Měrcin jako šeste džěčo do swójby kublerja a zapóslanca Sakskeho krajneho sejma Awgusta Zobu. Wotrosće tu hromadže ze sotromaj a bratrami we wjesnej a burskej wokolinj. Hač do 14. žiwjenskeho lěta wopyta šulu w susodnym Wuježdze. Konfirměrowany bu w Bukecach wot fararja

Měrcin Zoba (1901–1987)

Fóce: priwatne, archiv PB

Mjerwy, pozdžišeho serbskeho superintendenta. Wot 1915 hač do 1922 wopyta Měrcin Zoba Krajnostawski wučerski seminar w Budyšinje a nastupi po tym swoje přenje wučerske městno w Stróži pola Hućiny. Wopušćiwši po dwěmaj lětomaj Stróžu, wučerješe dalje tři lěta w Hrodzišću, prjedy hač bu jutry 1927 za wučerja do Bukec wuzwoleny.

Hižo w džěcacych lětach zaščěpištaj mać a nan hólčecej lubosc k serbstwu, kotruž wón čas swojeho žiwjenja njespušći. Atmosfera staršiskeho domu, hdžež wobchadźowachu wuznamni serbscy prócowarjo jako nanowi přeceljo, wězo tež na wotrosćaceho skutkowaše. Samozrozumliwje běše tak za Měrcína Zobu, stajnje na dobro serbstwa džětać. Podawaše čas swojeho wučerjenja – wothladajo wot nanuzowaneje přestawki w „Tysacłětnym rajchu“ – přeco tež wučbu serbščiny. W dwacetych lětach spěwaše pod nawodom Bjarnata Krawca w chórze „Lumir“ a skutkowaše na předstajenjach oratorija „Nalěčo“ sobu. Z Bukečanskej młodzinu spěwaše w towarstwj „Radosc“. Sobustawstwo w Serbskim Sokole traješe hač do jeho rozpušćenja. Měrcin Zoba běše čas swojeho žiwjenja aktiwny člon Bukečanskeje Domowinskeje skupiny a wobdželowawaše so žiwje na serbskich zarjadowanjach.

W lěće 1936 woženi so z Gertrud rodž. Šćěpanec, pochadźacej ze serbskeje burskeje swójby z Konjec pola Kumšic. Jimaj narodžištaj so 1938 džowka Leńka a 1944 syn Arnd. Wot lěta 1938 sem bydleşe swójba w nowonatwarjenym domje w Bukecach. Běše Měrcinej Zobje spožčene, tu swoje cyłe žiwjenje doma być.

Měrcin Zoba 1931 jako młody wučer w Bukecach

W powójnskim času prócowaše so sobu wo wozroźenje serbskeho žiwjenja. Zhromadnje z druhimi serbskimi wučerjami kubľaše hač do lěta 1948 na gymnaziju we Warnočicach dorosćacu serbsku generaciju. Po tym běše hač do nawróta do wučerskeje služby w Bukecach pola sup. Mjerwy přeni sekretar nowozaloženeje serbskeje superintendentury.

W lěće 1964 zložil wučerstwo a poda so na wuměnk. Nimo zaběry w zahrodže, předewšěm z kwětkami a różemi, wěnowawaše jako wuměnkar wjele časa serbskej literaturje. Nałožowaše tež wjele prócy za kublanje swojich wnukow w serbskej rěči a prócowaše so, jim po možnosti wjele ze swojeje uniwerselnej wědy sprosředkować.

Měrcin Zoba běše z cyłeje duše Serb a křesćan. Serbskeje Božej služby w Bukecach bjez njeho njebě. A tež serbske cyrkwinske dny zahoriće wopytowaše. Wobžarowaše wosobinsce jara konfesionalne dženjenje Serbow. Najskeje po přikładze swojeho nana, kiž běše wusko spřeceleny był z Jakobom Bartom-Čišinskim, a najskeje tež pod wliwom Bjarnata Krawca běše narodne prócowanje za njeho konfesiji přemósćace. Njezadžiwa tuž, zo měješe tež katolskich přecelow, kaž Feliksa Hajnu, Jurja Rjenča, Bjarnata Rachelu a Jana Meškanka. Tež z Nawkec swójbu běše spřeceleny. W času skutkowanja we Warnočicach wobdželeše so samozrozumliwje zhromadnje z katolskimi šulerjemi na njeźelnej Božej mši. Mjez druhim tež za tute jeho tehdy nje-wšědne ekumeniske zmyslenje džakowaše so jemu wjele jeho něhdyšich Warnočanskich šulerjow z trajnej přichilnosću.

W běhu lět spřeceli so bóle a bóle z Geratom Lazarjom, kiž běše z lěta 1960 sem w Bukecach z fararjom. Pola njeho namaka podobne tolerantne zmyslenje. Podpěraše fararja wosebje w serbskim wosadnym žiwjenju. Spěwaše sobu w cyrkwiskim chórze, kotryž tehdy farar nawjedowaše. Wjele lět roznošowaše we wšy Pom-

haj Bóh. Nimo krótkje bjesady z čitarjemi je tajkim, kiž serbsku pisomnu rěč nawuknyli njeběchu, kóždy raz to najbóle zajmowace předčitał. Wjele lět pomhaše fararjej Lazarjej kóždy měšac při rozšěrjenju Pomhaj Bóh z pisanjom adresow na wšitke za to trěbne listowe wobalki. Za meju lěta 1987 wosta tute džělo njedokónčene. Po krótkim přebywanju w chorowni woteńdže Měrcin Zoba 3. meje lěta 1987 na Božu prawdu.

Před krótkim namaka so w jeho zawostajenstwje rukopisny koncept jeho přednoška wo stawiznach Bukečanskeje cyrkwyje. Jako zakónčenje tuteho přednoška cituje Měrcin Zoba słowa fararja Michała Mjenja z lěta 1838: „Hluboko hnući chwailimy Boha, zo je nas we wojowanju mjenje njow wěru nastupajo w swěrje k Tomu, kiž je swoje žiwjenje za nas dał, a we wuznaću

Staršej a sotře Měrcína Zobu w Čornjowje. Nan Awgust Zoba bě zapóslanc w saksim krajnym sejnje.

Repro: SKA

swojeho swjateho mjena zdžerzał, při čimž nam ani do myslow přišlo njeje, před nowotarstwom našeho časa wo šěrosc porsta cofnyć. Hdyž wróco hladamy na pohnuwace změnenja poslednich 38 lět, póznawamy, što je wostajne. Ničo čłowjeske a swětno so njemóže mocy změnenja wobróć. Přenja třecina lěstotka so miny. Změja Bože džěci na jeho kóncu hišće tu postawu kaž džensa? Kelko stow a tysacow tych, kiž so na spočatku lěstotka tu modlachu, su so pominyte? Wichor časow zahubja wšě čłowjeske skutki a tež jónu tutón Boži dom. Jedne jenož je wostajne: Tón wostanje, kotremuž je tutón dom poswjećeny, a Jezus Chrystus, w kotrehož mjenje so zhromadźuja či, kiž so modla w tutym domje. A hdyž wot nas wšitkich, kiž so tu w nutrosći zhromadźujemy, žadyn wjace njebudže, tak njech naše džěci a džěcidžěci to začuwaja, zo su w Nim žiwi.“

Měrcinej Zobje něhdy bliskim čita so to kaž jeho swětonahladne wuznaće. **az-b**

Hłowna zhromadźizna Spěchowańskeho towaristwa

Na Hłownu zhromadźiznu přeprošy Spěchowańske towaristwo za serbsku rěc w cerkwi z. t. sobotu, 4. hodownika 2010, do Choćebuskeho ewangelskeho centru. Z rozprawow předsydstwa a diskusije člonow wuchadžeše, zo słuša lěto 2010 cyłkownje k dobrym. Za to pak ma so předewšěm nadměrnemu prócowanju jednotlivcow dżakować. Wot lětušich džewjeć delnjoserbskich kemšow staj sydom pře-wjedłoj farar na wuměnkú Dieter Schütt a jeho syn, farar Hans-Christoph Schütt; farar Cyril Pjeh a farar Lišewski kóždy jedne. Angažowanych pomocnikow je by-ło wězo wjace, a wšitkim słuša sprawny džak. Prawidłownje wusyła so njedźelniši nabožny program w rozhlósu a wuchadža měsacna wosebita strona Pomogaj Bog w tydženiku Nowy Casnik. Přidžěło za přinoški w delnjoserbskim časopisu Płomjenju pak ma so lěpje zřadować.

Z wotchadom młodeho Schütta w sep-tembrje z Dešna do Wjelceje su so wumě-njenja za kemše w delnjoserbskej rěči ču-jomnje pohubjejšile. Dla chutnych strowot-nych přičin njemóže woblubowany předar Juro Frahnaw hižo wjace zaskočić. Farar Wolfgang Iskraut, kotryž je loni a lětsa del-njoserbske šulske kemše sobu přihotował, tohorunja k dispoziciji njesteji, dokelž je

do Frankobroda nad Wódrú přečahnył. Ze strony ewangelskeje cyrkwyje so nadal njepřizwoli porjadne městno za serbskeho duchowneho w Delnjeje Łužicy. Palacy problem pak je so na wědomje brať. Choće-buska superintendentka Ulrike Menze-low a běše lětsa 22. junija přeprašena na 4. wuradźowanje braniborskeje Serbskeje rady. Z protokola wuńdže: „Cyrkwiny wo-krjes Choćebuz je při tym, srědki za serb-ske dušepastyrstwo přihotować.“ (tekst w originalu: „Der Kirchenkreis Cottbus sei dabei, Mittel für die wendische Seelsorge einzustellen.“) Nazhonjenja superinten-dentki z časa prjedawšeho skutkowanja w Slepjanskeje wosadze so po zdaću na do-bro Serbow wuskutkuja.

Farar n. w. Dieter Schütt poda roz-prawu pokladnika, farar Hans-Christoph Schütt za džělowu skupinu „Serbska na-mša“ a wučer Uwe Gutšmidt jako před-syda Spěchowańskeho towaristwa za serb-sku rěc w cerkwi z. t. Nadawki so rozdžě-luja. Na zwólniwyh na zbožo njepobra-chuje. Tež wobdžělenje někotrych młódsch Serbow na delnjoserbskich namšach zbud-ži nadžije na znjesliwy dalši postup. Wot lěta 2002 přizwolene běrtlk městna za delnjoserbske cyrkwinske džěło pak prakti-sce hižo njeeksistuje. Personalne prašenje

je njerozrisane a Spěchowańske towar-i-stwo nima doś dochodow, městno finan-cować. Poprawom je tole nadawk cyrkwyje sameje. Towarstwo džě běše so w lěće 1994 załožiło, zo by městno přechodnje fi-nancowało. Za podpěru jednotliwych pro-jektow pak ma towarstwo srědki, byrnjež w lěće 2009 organizatorojo delnjoserb-skich kemšow žane financy z krajneje ko-lekty njeměli. Za klětu dóstachu mjeztym hižo powěsć: „Der Antrag konnte jedoch für das Jahr 2011 leider nicht berücksich-tigt werden.“ Zrozumjenje němskeje wjet-šiny za Serbow je cyłkownje tola njespokoj-ace, byrnjež jednotliwy přečelnje a spo-možne skutkowali. Woprawnjena kritika njespokojaceho stawa njeměla wšak tu-tych sprawnje pomhacyh ranić.

Delnjoserbske kemše běchu 2010 w Jan-šojcach, Picnju, Turjeju, Dešnje, Choćebu-zu, Wětošowje, Złym Komorowje a Dep-sku. Při dalšich składnosćach běše Bože słowo serbsce slyšeć, tak na přiłkad lětsa zaso čichi pjatk w Dešnje, jako chór Łužyca – k džesatemu razej – jutrowne kěrlušě za-njese, a wjacerkóc při žohnowanju skład-nostnje jubilejow staršich konfirmaciskich lětnikow. Tež na třoch pohrjebach běchu při wuzni fararjeje Schüttej džakowni za serbske modlitwy při rowje. **W. Měškank**

Krajna synoda Sakskeje

Nazymske zeńdženje sakskeje krajneje sy-nody wotmě so wot 12. do 15. nowembra 2010 w Drježdžanach. Pjatk bě zaso před-widžany za džěło we wuběrkach, a wje-čor so wšitcy zetkachmy, zo bychmy roz-prawy slyšeli wo zeńdženju Lutheroweho swětowego zwjazka w Stuttgartarce a wo synodomaj VELKD a EKD.

Sobotu přednošowaše biskop Jochen Bohl wo temje „Što dyrbymy činić? – Što dyrbymy wostajić?“. Džěše wo zjawne skutkowanje cyrkwyje. Wažny džěl při tym je zasadženje za socialnu sprawnosć. Star-y zakon mjenuje to „sedaka“ a měni z tym swěru k zhromadnosći. Wosebje chudym płaći kedžbnosć. Jezus pokaza w při-ru-nanju wo džělaćerjach we winicy na Božu sprawnosć. Tón, kiž je jenož hodžinu džě-łať, dóstanje samsnu mzdu kaž tón, kiž je cyły džěl džělať. Po čłowjeskim měnjenju je to njesprawne. Bóh pak chce kóždemu to dać, štož k žiwjenju trjeba. Wón chce dobre počahi mjez čłowjekami. To je tež Jezusowe poselstwo. W džensnišim času je trjeba, zo stara so stat wo socialne wu-runanje. Hospodarstwo same to njezdok-onja. Sylne ramjenja dyrbyja wjace njesć hač słabe. Kóždemu dyrbi so zmóžnić eks-i-stencny minimum a žiwjenje w dostojnosći. Pilnosć při džěle hodži so wočakować. Kóž-

dy ma swoju zamołwitosć a swoje winowat-osće. Stajne přenapinanje při džěle njeje po Božej woli, tež fantastiske mzdy něko-trych šefow to njesu. Chudoba w našim kraju zwjětša woznamjenja, zo so ludžo z towaršnosće wuzamkuja. Tež chudži dyr-bja móžnosć dobrego wukubtanja měć. Hdyž 12 % młodžiny žane šulske zakonč-nye nima, je to alarmowace. Hdyž so chu-dym njeprawda stanje, dyrbymy so zhro-madnje přečiwo temu stajić. Na druhim boku dyrbi předewzaćel podžěl měć na wuspěchu zawoda a nawopak tež na jeho njewuspěchu. Narěči přizamkny so disku-sija synodalow.

Rozprawa cyrkwinskeho wjednistwa za-běraše so z přeprašenjom ke křćeńcy. Při-čina teho bě, zo staji so we wobłuku Luth-eroweje dekady lěto 2011 pod temu „Refor-macija a swoboda“ a konkretnišo w cyrkwi „Lěto křćeńcy“. Cyrkwinske wjednistwo prosy wosady, skutki a institucije krajneje cyrkwyje, so při tym z fantaziju a energiju wobdžělić. Křćeńca je wažny krok na spo-čatku puća wěry a z tym ducy k Jezusej. Na tutym puću hodža so zmysl žiwjenja, wosobinska wěstosć a zhromadnosć na-makać. K temu je Jezus namołwjať a swoju přítomnosć přiłubiť. Křćeńca je dar za cyłe žiwjenje a zwuraznja zwisk k Jezusej. Zdo-

bom wjaza wona wšěch křćenych na swě-će do wulkeje wosady. W dalšim dypku so namjetowaše, kak a hdže hodži so křćeńca a spominanje na nju swječić. Skónčnje po-kaza so na nowe žiwjenje, kotrež wuchadža z dopominanja na křćeńcu. Nic naposledk móžeja přemyslowanja wo křćeńcy być na-stork za dalše ekumeniske prócowanja.

Zličbowanje za lěto 2009 wučinja nima-le 177 milionow. Hospodarski plan za lěto 2011 je so we wysokosći 176.183.000 € schwaliť. Wočakowane zniženje dochodow z cyrkwinskih dawkow dla financneje krizy za lěto 2010 njeje zastupiło a to so tež za 2011 njewočakuje.

Wobšěrna rozprawa krajnocyrkwins-keho zarjada zapřija z nowšeho časa tež krótku rozprawu Serbskeho superintenden-ta wo džěle Serbskeho wosadneho zwjazka.

Džělowa skupina předstaji wuslědki pře-pytowanja efektiwnosće strukturneje reformy zarjadnistwa. Cyłkownje móžeše so zwěsčić, zo su so přeměnenja po spo-čatnych čězach hižo w dalokej měrje při-wzali. Wšelake poručjenja skupiny móžeja pomhać, tutón proces polěpsić.

Wuběrkaj za kublanje a teologiju stej předstajiloj mysle k Božemu wotkazanju z džěćimi. Synoda je temu přihtosowała a z tym diskusiju wo tutym problemje zahajiła.

Přichodne zeńdženje 26. sakskeje kraj-neje synody wotměje so, da-li Bóh, wot 8. do 11. apryla 2011. **Handrij Wirth**

Předadwentne popođnjo

Na předadwentne serbske popođnjo zetka so sobotu, 27. nowembra, nahladna črjódka Drježdžanskich Serbow. Někak 25 bě jich přichwatało na nutrnosť ze superintendentom Janom Malinkom w kapatce cyrkwy swj. Jozefa w Drježdžanach-Micktenje. Čitanje ze scěnja měješe Handrij Sembdner. Wosebite wjeselo bě, zo móžachmy přeni króc při tajkej składnosći

spěwać z nowych Spěwarskich, na kotrychž wudaću ma farar Malink sam wulku zaslužbu.

Po nutrnosći čitaše Jěwa-Marja Čornakec ze swojeje spodobneje hodowneje stawiznički „Hody bjez rumpodicha“. Kaž přeco zetkachmy so potom po małym přechodžowanju w kofejowni serbskeho pje-karja Šoľty na Wurzenskej dróze. Tu běštej

mjeztym sobudželaćerce Smolerjec kniharnje po dobrej tradiciji spřihotowaľoj poskitk najnowšich knihow z Ludoweho nakładnistwa Domowina, kotryž žněješe čily zajim – wosebje wobľubowana wšak je při tym přeco Serbska protyka.

Při kofejju a skibce wasuška abo štridla přizamkny so rjana serbska bjesada ze zhromadnym spēwanjom a małym řečnym kućikom. Zdobom džěfachu so protyki, što móhli sej Drježdžanscy Serbja w přichodnym léce předewzac. **dr. Sonja Wólkowa**

Serbska adwentnička w Budyšinje

Kaž hižo w minjenych lětach tak běchu tež lětsa kemšerjo po popođnišej serbskej Božej službje njeđzeli druheho adwenta w Michaľskej cyrkwi přeprašeni na adwentničku na farje. Serbske džěci běchu zaso přihotowali dohodowny program, z kotrymž chcychu wopytowarjow zwjeselić. Pod nawodom Janiny Krygarjoweje z Wuježka a Terezy Bejmakoweje ze Scějec běchu nastudowali hodownu hru a na swojich instrumentach zwučowali hodowne pěsnje. Tola nažel lětsa wjedro dobrym předewzacam překowaše. Našlo bě so telko sněha a k temu hišće sylny wětr wulke wějeńcy nawě, zo njemóžachu so ani wšity akterjo ani wšity hewaši wopytowarjo

do Budyšina předobyc. Tak so jenož něhdze dwaceći dorosćenych a horstka džěci na Michaľskej farje zhromadzi.

W rjenje wupyšenej rumnosći knježeše při dobrym kofejju, tykancu a wasušku w swětle swěčkow čita bjesada. Anna-Lisa a Sigrid Ederec z Delnjeje Hórki a Jana Kellerec z Budyšina zawjeselichu zhromadženych z hraćom na swojich instrumentach. Pod nawodom sup. Malinka sej wšity hromadze z nowych Spěwarskich adwentne kěrluše zaspěwachu. Přeni, a to džakny, kěrluš wšak plaćeše mandželskim Reginje a Měrcinej Wirthech, kotraž běštaj tydženja swój slěborny kwas woswećiloj.

Tak so adwentnička njehladajo na zymske wjedro tola wšitkim spodobaje. Džak sľuša wšem, kiž su pomhali tutu rjanu dohodownu hodžinku wuhotować. **T.M.**

Sigrid Ederec zahra na huslach Foto: M. Wirth

Wosadne popođnje w Slepom

Adwentna Boža služba w Slepom kónči so kóždy raz z wužohnowanjom Slepjanskeho džěćetka. Přeni wopyt džěćetka bě tež 2010 zaso na serbskim wosadnym popođnju. Wosadna rumnosť při farje bě poľna ludźi, blido kryte – a wšity čakachu. A přichad a wočakowanje bě potom tema předowanja Serbskeho superintendenta Jana Malinka. „Što ludžo woprawdže wočakuja?“, so wón prašeše. „Lěpši přichod!“ Hižo přeco měješe čłowjek wulku nadžiju na nowych knježičelaw a nowe knježerstwa, hdyž swoje knjejestwo nastupichu. Zwjetša pak so na starej šemje wulce ničo njezměni. Najprjedy knježičeljo spytaja ludźi z pjenjzami, lěpšinami abo něčim druhim za sebje zdobyć. A jeli to njepomha, potom swoje zajimy tež z namocu přesadza. Nětko so nam nowy knježičel připowědza. Wón chce jako kral knježić, kiž zepěra so na prawo, sprawnosť a lubosć. Z tutym nowym kralom – Jezusom Chrystusom – přińdže lubosć jako nowy pućnik za jednanje čłowjekow do swěta. Hdžež postaja lubosć naše myslenje, jednanje a skutki, tam namaka pokoj swoje bydło – pokoj w našich wutrobach a na našim swěće.

Tole sprosředkowa tež Slepjanske džěćetko, jako číše ze swojimaj přewodžerkomaj do wosadneje rumnosće stupi, kóždeho př-

tomneho po licu pomajka a jemu, zložiwši prućik z brězowych a hozowcowych hažkow na lěwe ramjo, zbože, strowotu a Bože žohnowanje do noweho cyrkwinskeho lěta wupřa. Tu zaslyšachmy zaso starej pěsni „Kužde lěto scělo džěćetko Bog k nam“ a „To jo ta rjana gaľuzka wót štoma Dawida“.

Při kofejpicu namaka so spēšnje tema k rozmoľwje: zaslužby tych, kotřiž su spē-

Slepjanske džěćetko z přewodžerkomaj ducy z cyrkwy k wosadnym Foto: A. Kurtas

wy a teksty w našej serbskej řeči spisali abo je džensa hišće pisaja. Tež mjena někotrehožkuli Slepjanskeho fararja – wot Rheniša přez Wjelanow hač k Handrikej – do tuteho rjadu sľušeja. A zabyć njeměli tež Hanza Njepilu a Lenku Nowakowu. Něšto z teho, štož Roža Šenkarjowa basni, je w delnjoserbskich spēwarskich zapřijate. Na wosadnym popođnju wuprajaj so tež džak Slepjanskim kantorkam, kotrež so před 20 lětami do tuteje skupiny zjednoćichu a jutrowne spēwanje wožiwichu. Wjeselimy so, zo budu wone w léce 2011 na cyrkwiskim dnju w Drježdžanach ewangelskich Serbow při jich informacijskim stejnišću zastupować.

Na wosadnym popođnju witachmy tež nowu fararku Antje Schröcke. Wona so serbsce předstaji ze słowami, kotrež bě sej na kursu w běhu zašeho poľ lěta přiswojiła. Swoju wučerku serbsčiny Julianu Kaulfürstowu je wona hnydom sobu přiwjedła. J. Kaulfürstowa chcyše horstku tych, kotřiž hišće Slepjanski dialekt řeča, zeznać a powědaše nam wo tym, kak w Slepjanskej pěstowarni a w horće z džěćimi serbsce wuknje a kak je so do aktiwitow Njepilic towarstwa sobu zarjadowała. W přichodnym času chce někotrych wosadnych wopytać, zo by na pask nahrawała, štož woni w Slepjanskej narěči řeča. Na tute wasnje maja so stawiznički a žiwjenske dopomjenki zachować. **Manfred Hermaš**

Powěšće

Budyšin. Sobotu do přrěneho adwenta woswjećištaj mandželskaj Regina a Měrcin Wirthec z Budyšina swój slěborny kwas. Serbski superintendent n. w. Gerhard Wirth bě jeju před 25 lětami w Michałskej cyrkwi w Budyšinje zwěrował. Tam so nětk znowa zhromadźichu kwasni hosćo k serbsko-němskej nutrności z fararjom n. w. Pawołom Wirthom. Slěborny jubilar je hospodarski wjednik w Serbskim instituču w Budyšinje a předsyda Serbskeho ewangelskeho towarstwa, jubilarika wjedže swójšku hapytku w Budyskej Strowotnej studni. Mandželskimaj narodźichu so syn Benjamin a dźowce Maria a Sophia. Slěbornokwasny swjedžen wotmě so w Čerwjenej korčmje w Splósku.

Wojercy. Z kemšemi druheho adwenta w tudyšej Janskej cyrkwi zahaji so nowa akcija „Chlěb za swět“ w cyrkwi Berlin-Braniborska-šleska Hornja Łužica.

Choćebuz. Delnjoserbsku hodownu namšu swjećachu přeni džen hód dopołdnja w Serbskej cyrkwi w Choćebuzu. Předowanje měješe Žy-

lowski farar n. w. Dieter Schütt. Šulerjo Delnjoserbskeho gymnazija předstajichu hodownu hru, kotruž běchu zaso ze swójim wučerjom Torstenom Makom nazwućowali.

Kotecy. Składnostnje jeho lětušich 200. narodnin chcedza fararja Jana Kiliana (1811–1884) počesćić z postajenjom pomnika při cyrkwi w Kotecach. W tudyšej wosadze je Kilian wjacore lěta jako duchowny skutkował a tu je spisał wjetšinu swójich serbskich kěrlušow a knihow. Inicijatiwa za postajenje pomnika je wušla ze Serbskeho ewangelskeho towarstwa. Wosada Hrodžišćo-Bart-Kotecy-Wóspork a město Wóspork, kotremuž Kotecy přislušeja, předewzaće podpěrujetej. Pomnik změje napis w serbskej, němskej a jendźelskej řeči.

Budyšin. Cyrkwinski wobwod Budyšin-Kamjenc chce wudać knihu, w kotrež so wšitke cyrkwy wobwoda předstaja. Kniha, na kotrež so tuchwilu dźěla, ma wobsahować fota kaž tež krótkte teksty k jednotliwym Božim domam. Do wobwoda słuša dohromady 86 cyrkwjow a cyrkwičkow mjez Wósporkom a Arnsdorfom pola Drježdžan. Přewodnik po cyrkwjach ma po možnosti hišće lětsa wuńć, a to w nakładze 3 000 eksemplarov.

W Budyskej Michałskej cyrkwi wuhotowa chór Serbskeho gymnazija sobotu do štwórtého adwenta swój tradicionelny dohodowny koncert. Připoslucharjo w poľnje wobsadźenym Božim domje so młodym spěwarkam a spěwarjam a jich dirigentej Friedemannej Böhme za wokřewjacu hudźbnu hodžinku ze sylnym přikleskom dźakowachu. Foto: M. Bulank

Pomhaj Bóh
časopis ewangelskich Serbow
ISSN 0032-4132

Wudawaćelej: Serbski wosadny zwjazk, Serbski kěrchow/Wendischer Kirchhof 1, 02625 Budyšin/Bautzen; Serbske ewangelske towarstwo z.t., Privatpuć/Privatweg 21, 02625 Budyšin/Bautzen
Zamolwita redaktorka: Trudla Malinkowa, Goethowa/Goethestraße 40, 02625 Budyšin/Bautzen (tel./fax: 03591/600711, e-mail: PomhajBoh@gmx.de)
Čiść: MAXROI Graphics GmbH, Zhorjelc

Postvertriebsnummer: F 13145

Zhotowjenje a rozšěrjenje: Ludowe nakładnistwo Domowina, Tuchmacherstr. 27, 02625

Abonement a dary: Serbske ewangelske towarstwo, Konto-Nr. 1 000 083 167, Kreissparkasse Bautzen, BLZ 855 500 00

IBAN: DE03 8555 0000 1000 0831 67

BIC: SOLADES1BAT

Pomhaj Bóh wuchadza měsacnje. Spěchuje so wot Załožby za serbski lud, kotraž dóstawa lětnje přiřažki Zwjazka, Swobodneho stata Sakskeje a Kraja Braniborskeje.

Lětny abonement plaćí 8 eurow.

Dary

W nowemburu je so darilo za Serbske ewangelske towarstwo 100 eurow a za Pomhaj Bóh 30 eurow, 22 eurow a dwójce 12 eurow. Bóh žohnuj dary a darićelow.

Spominamy

Před 100 lětami, 7. januara 1911, zemřě w Čornjowje w Bukečanskej wosadze kubler a sejmski zapósłanc **Jan Awgust Zoba**. Wón narodži so 1869 do pobožneje kublerskeje swójby w Kołwazy. Hdyž bě ludowu šulu wuchodźił, pósłaštaj staršej jeho na Budyski gymnazij, zo by so po tym podał na duchownstwo. Schorjenja dla pak so studija wzda, wróći so dom a sta so z burom.

Přeprašujemy

02.01. 1. njeźela po hodžoch

10.00 kemše z Božim wotkazanjom w Budyšinje w Michałskej z kemšemi za dźěći (sup. Malink)

12.00 nutrnosť w serbskim rozhłosu (sup. Malink)

16.01. 2. njeźela po Třoch kralach

08.30 kemše z Božim wotkazanjom w Poršicach (sup. Malink)

12.00 nutrnosť w serbskim rozhłosu (farar dr. Buliš)

22.01. sobota

09.30 hłowna zhromadźizna Serbskeho wosadneho zwjazka w Budyšinje

06.02. 5. njeźela po Třoch kralach

10.00 kemše w Budyšinje w Michałskej z kemšemi za dźěći (sup. Malink)

12.00 nutrnosť w serbskim rozhłosu (sup. Malink)

Wón wozeni so na Wićazec kublo w susodnym Čornjowje a založi sej z mandželskej Madlenu wědomu serbsku swójbu ze sydom dźěćimi. Hibićiwje skutkowaše připódlá w zjawnych zastojnstwach. Wot 1903 hač do smjerće bě jako naslědnik kublerja Smoły-Spytečanskeho zapósłanc w Druhej komorje sakskeho krajneho sejma. Tam zasadźowaše so wosebje za serbske a ratarske naležnosće. Zhromadnje z katolskim zapósłancem Michałom Koklu nawjedowaše Wjesne wólbne towarstwo. Zdobom bě sobustaw Maćicy Serbskeje, předsyda Bukečanskeho towarstwa serbskich burow, městopředsyda centralneho Towarstwa serbskich burow a wjesny předstejićer w Čornjowje. Po Serbach bě znaty jako wustojny řečnik, ludowy politikar a zastupjer serbskich zajimow. Njejačka smjerć hakle 41lětneho zbudži šěroke žarowanje w Serbach. W jeho duchu skutkowachu pozdžišo jeho dźěći dale, mjez nimi jako najznaćišej wučer Měrcin Zoba w Bukecach (1901–1987) a bur Jurij Zoba w Čornjowje (1894–1970). T.M.